

El fabulós món de l'origen del valencià

La Universitat Politècnica ha retornat unes pedres a un veí de Xàtiva que, segons afirmava, demostraven que el valencià ja existia abans de Jaume I. És l'última temptativa arqueològica de demostrar les il·luminades teories idiomàtiques blaveres.

AXàtiva contenen que un dia qualsevol dels lírics anys 60, Josep Gironés comentava amb un amic de Xàtiva —on viuen tots dos— que posseïa proves clares que el valencià era una llengua constituïda segles abans de l'arribada a terres valencianes de Jaume I. El contertuli li va contestar: "Això no ho creuré fins que no ho veja inscrit en pedra."

Dit i fet. Des d'aleshores, Gironés, "afecionat a les coses antigues" i autodidacte fervorós de l'arqueologia i les llengües del més enllà, s'ha fet una poderosa col·lecció de pedres i monedes amb inscripcions en suposat valencià remot, del segle VIII. El diari *Las Provincias* va encetar fa un mes —com fa cíclicament per desestimar la unitat provada científicament de la llengua catalana— una contundent campanya clamant al cel perquè ningú no feia cas del descobriment de Gironés. Les pedres de Josep Gironés (més de cent), a més a més de caracters cuneïformes (l'escriptura pròpia de Babilònia) contenen inscripcions com "Eskola ab valentsya" o "Bon susyt, Ana, ya llyts be veu" que fan referència a les instructives classes de valencià que s'impatrien aleshores.

Cosa increïble enlloc d'occident, el periòdic va aconseguir que el conseller de Cultura de la Generalitat valenciana, Francesc Camps, demanara al cap de servei de patrimoni arqueològic, Guillermo Mo-

ARXIU

rote, que traslladara a la Universitat Politècnica mostres de les pedres. I, sorpresa!: l'informe final indica clarament que els dibuixos i les inscripcions de les pedres no tenen més de cinquanta anys i que en la superfície de la pedra s'observa "una intensa labor aleatoria

de burilado o de punteo de punzón de reciente frescura". Que les inscripcions són *obres d'art* del descobridor, no arqueologia. *Las Provincias* va publicar després un confús article en què reconeixia que

l'edat dels dibuixos era inferior als cinquanta anys, però adduïa que les pedres tenien milions d'anys, cosa evident, atès que es tractava de pedres de riu, com confirmen els arqueòlegs que les han analitzades.

Intents anteriors. Però la insistència de Gironés a mostrar les seues troballes no és d'ara. De fet, l'any 92, quan era regidora de Cultura de l'ajuntament de València la representant de l'integrisme blaver Dolores García Broch, d'Unió Valenciana, Josep Gironés hi va remetre un catàleg de monedes que identificaven uns monarques valencians desco-neguts que regnaren entre els segles VIII i el XIV. L'arqueòleg municipal Albert Ribera va fer un informe en què classificava perfectament les monedes —entre les quals hi havia monedes de l'època colonial grega "falses o retocades"— i apuntava que el valor numismàtic del conjunt no superava les mil pessetes. El dossier adjuntava una crítica del catedràtic d'àrab de la Universitat d'Alacant

En la reproducció, una de les pedres dibuixades i amb inscripcions de Josep Gironés. S'hi llegeix "Xoume Rey-Valentsya Vyxca". L'informe de la Universitat Politècnica diu que les inscripcions són recents. Gironés assegura que tenen segles d'antiguitat.

El llibre gran de la imatge és 'Tratado de la Real Senera', editat per l'Ajuntament de València en temps de Dolores García Broch, obsedida a demostrar que el Penó de la Conquesta és posterior a Jaume I. Els altres són textos de l'Acadèmia de Cultura Valenciana subvencionats pel mateix l'ajuntament.

Mikel de Epalza a un llibre de Gironés: *Los mozárabes valencianos. Xàtiva mozàrabe*. El catedràtic qualifica el text de "demençial". Gironés també és autor d'*Alta edad media valenciana, sus códices*, un tractat ple de pedres psíquedèliques on parla d'impossibles regnes-estat valencians dins de l'imperi romà.

Josep Gironés ha aparegut com a referència en altres llibres, com per exemple *Nostre idioma*, obra culminant del deliri publicada en forma de còmic molt còmic l'any 84. Podem trobar dibuixades les peces de Gironés en aquest volum editat per Pere Aguilar, amb text i guió de Carles Recio, actual cap de publicacions de la Diputació de

convidar com a especialista Bernard Weish, un filòleg de la universitat de Munic... que no existia. Weish era un sinònim inventat des del bàndol contrari (el seu pare que encara vol manteir l'anonimat és un gran coneixedor de la filologia catalana) per enviar unes cartes al diari *Levante* on pontificava mentides sobre el valencià que acte seguit eren considerades com a dogma pels blavers. L'objectiu era la burla i posar en evidència la inexistència de rigor dels secessionistes. El fantasmal Weish parlava de trobadors valencians del segle XI com "Bertran Desdelueg", "Luís Llach" o "Salvatore Coniglia", en referència sorneguera a Salvador Gregori, un representant de l'ad-

dècada dels 40 del segle XX, on s'inventava una València musulmana fantàstica. L'any 96, es va donar un dels últims descobriments de l'absurd, quan el membre de la Real Academia de Cultura Valenciana (RACV) Mourelle de Lema va proclamar a *Las Provincias* que una epístola de sant Esteve conservada a l'Arxiu Capitular de València estava escrita en valencià del segle XII. Es tractava d'una transcripció d'un antic text de morfologia occitana catalanitzat en còpies com aquesta del segle XIV.

Són l'euskera i el valencià la mateixa llengua? De Lema troba la prova clara del valencià primigeni en les *khardjes*, poemes de l'època musulmana escrits en àrab que inclouen fragments en una mena de mossàrab de molt difícil transcripció. De Lema, davant del dubte, diu que aquests fragments són escrits en valencià. Altres de la seua línia van un pas per davant. Com ara Bernat Mira Tormo, qui no dubta a assegurar revolucionàriament que tant el basc com el valencià procedeixen d'una branca de l'iber amb un lèxic similar. O el columnista de *Las Provincias* Juan Ribó Cebrián, qui està segur que Dant tenia la intenció d'escriure *La divina comèdia* en "valenciana lingua".

Aquest tipus de discurs troba a València suport institucional. És el cas dels escrits de l'ultrareaccionari Leopold Penarroja, que va publicar a l'editorial Gredos el llibre *El mozàrabe valenciano* i és acadèmic de la RACV, que utilitza el seu càrrec al Consell Valencià de Cultura per incidir en les tesis "prejaumistes". Al setembre la Diputació de València publicarà un llibre sobre el valencià abans de Jaume I de Vicente Gómez Bayarri que va ser rebutjat per l'avui finiquitada Institució Valenciana d'Estudis i Investigacions (IVEI), que el va considerar acientífic. El mateix Gómez Bayarri ha fet servir en escrits anteriors els arguments de Bernard Weish per fer veure que el valencià és un fet diferencial. Per la seua banda, l'ajuntament és la institució que millor ha col·laborat amb la

Gironés va enviar unes monedes de reis desconeguts a l'Ajuntament de València. El seu valor no superava les mil pessetes.

DAVID VIJUESCAS

València. Era escrit en valencià anormal, i contenia una traducció al castellà, idioma que aquest llibre anomena "Lengua Valencia Churra". El tebeo explica que el valencià és un "indigenisme evolutiu" que es nodreix sobretot d'aportacions pre-musulmanes. Al text apareixen homínids peluts com a referent del primer estadi del valencià, replegant la tradició que considera les plaquetes prehistòriques trobades a la cova del Parpalló a Gandia com a mostra simbòlica d'una llengua valenciana que té 500.000 anys.

En conjunt, aquest text humorístic és una bona conseqüència de l'esperit blaver que va intentar consensuar-se al Primer Congrés Internacional de la Llengua Valenciana, celebrat a Elx al final de la transició democràtica. L'esperpent va omplir la celebració quan es va

ministració conegut al seu poble com "la Conilla".

Els organitzadors del congrés convidaren Weish, qui va excusar l'assistència amb un telegrama que deia: "impossible asistencia, por falta existencia". Sense desanimar-se, presentaren com a ponent una alemanya, suposada germana d'aquest. Més tard, tornaren a convidar Weish a acudir a València per ser coronat com un nou Teodor Llorente, acte al qual tampoc va acudir "por falta existencia".

Ja entrats els anys 80, els fills espirituals de Weish es fregaren les mans amb la notícia que al Caire s'havia descobert un text original en àrab que demostrava que els mossàrabs del domini musulmà de València parlaven valencià. Finalment, els misteriosos "papers del Caire" resultaren una novel·la de ficció d'un egipci escrita a la

RACV, organisme intel·lectual del blaverisme creador d'un vocabulari valencià-castellà/ castellà-valencià que ara publica *Las Provincias* en fascicles. L'ajuntament forma part de la RACV, i també la Diputació. El consistori, en temps de l'anterior corporació municipal (pacte PP-UV), va cedir a la RACV, per cinquanta anys un edifici valorat en més de 200 milions de pessetes que està rehabilitant-se i li servirà com a nova seu.

Moltes publicacions i investigacions de l'acadèmia estan subvencionades per l'ajuntament, que va arribar en temps de Dolores García Broch a subvencionar amb 38 milions de pessetes la RACV. Un dels excessos "valencianistes" de Broch va aconseguir esgotar fa tres anys la paciència de l'alcaldesa Rita Barberà: l'ex-regidora volia analitzar amb carboni 14 el Penó de la Conquesta que es conserva a l'Arxiu Municipal per revelar que

ARXIU

Una mostra de l'impagable llibre 'Nostre idioma'. En la vinyeta, escrita en valencià bàrbar, un aragonès post-Jaume I es congratula de parlar bé "el romanç valencià", llengua que naix amb els homínids.

era posterior a la vinguda de Jaume I. Però la prova més recent de transmutació històrica, la tenim al còmic *La veu d'un poble* publicat l'any passat per les Corts Valencianes: en una fotografia de l'enorme manifestació per l'Estatut d'Auto-

nomia del 77, les senyeres quadribarrades que onejaven aquell dia apareixen miraculosament amb una franja blava. Són els nostres "expedients X".

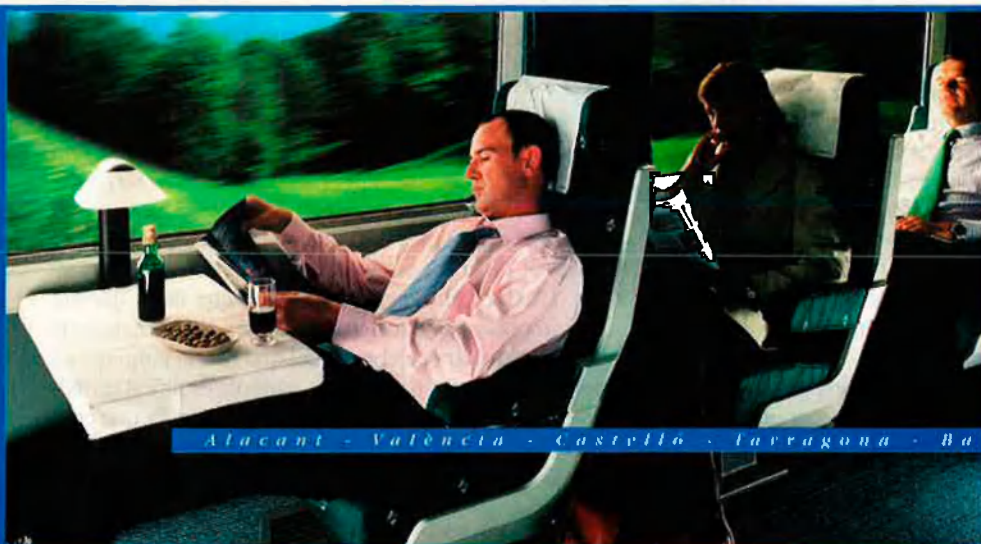
Joan M. Oleaque

Canvie la seua vida.

ENCARA QUE NOMES SIGA
quan viatge

Li presentem Euromed, Un concepte de viatge que li permetrà relaxar-se, descansar, sentir música, veure una pel·lícula o treballar aprofitant al màxim el seu temps. I sobretot arribar abans, onsevol on vulga arribar. La pròxima volta que viatge, utilitze el nou servei de Renfe Euromed. Canviarà la seua vida.

Alacant - València - Castella - Tarragona - Barcelona

Euromed
DEIXE'S PORTA

RENFE